בעזהשי"ת

פרשת אחרי

מה שאמרתי אצל סעודת ברית מילה של נכדי כמר חיים מנחם נ"י בן נכדי מו"ה עזריאל גוטטמאן הי"ו התן חתני מו"ה יחזקאל דוד בערקאוויטש הי"ו – יום ג' פ' אח"ק העעל"ט

במדרש פליאה (הובא בישמח משה), **בשעה שנכנסו שני פולמסין דנורא לתוך חוטמיהון של נדב ואביהוא, ענו שרפי קודש ואמרו השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם** (איכה ה, כא). עוד איתא במדרש, **וידום אהרן** (ויקרא י, ג), **מאי הוה ליה למימר, וביום השמיני ימול בשר ערלתו** (שם יב, ג).

ונראה לבאר בהקדם דברי **הזוהר הקדוש** בפרשת מצורע (ח"ג סט:), דבשעת בריאת האדם קטרגו המלאכים ואמרו, זמין ישראל למחטי קמך, והקב"ה השיב להם הא אקדים ליה תשובה. וידוע מה שכתב **בבני יששכר** (סיון, מאמר ב אות ה) הטעם שמהני תשובה רק לישראל ולא לעכו"ם, כי ישראל נקראים בנים למקום, ואב שמחל על כבודו כבודו מחול (קידושין לב.), משא"כ עכו"ם נקראים עבדים, והקב"ה מלך עליהם, ומלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול. ועוד איתא **בזוה"ק** (ח"ג קסה:) דעל ידי קיום מצוות ברית מילה אנו קרויים בנים למקום. ע"כ.

ובזה אמרתי לפרש מה שאומרים בברכת המילה, **וצאצאיו חתם באות ברית קודש, על כן בשכר זאת קל חי חלקנו צורנו צוה להציל ידידות שארנו משחת**, כלומר 'וצאצאיו' **חתם באות ברית קודש**, שע"י מצות מילה אנו נקראים 'צאצאיו', על כן אנו מבקשים, **בשכר זאת קל חי חלקנו צורנו צוה 'להציל ידידות שארנו משחת'**, שיתקבל תשובתנו לרצון לפני אבינו שבשמים, כי אנו קרויים בנים, ומהני תשובה מדין אב שמחל על כבודו.

ואפשר דעל כן אמר הקב"ה לאברהם כשצוה אותו על המילה (בראשית יז, א) **התהלך לפני והיה תמים**, כי עד השתא שלא מל לא היה לו דין בן, ולא היה מועיל לו תשובה, ולא נקרא תמים כי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, אבל על יד שימול את עצמו יהא תמים, שיהי' בבחינת בן ומהני התשובה.

ובזה מבואר המדרש 'בשעה שנכנסו שני פילוסין דנורא, ענו שרפי קודש ואמרו השיבנו ה' אליך ונשובה', ופירוש שלא תאמר שמתו בני אהרן בשביל שחטאו באיזה ענין, כי מן הדין היו יכולין לעשות תשובה ולהתכפר, אלא שרצה הקב"ה שיתקדש הבית על ידם, ועל כן מתו כמו שמבואר בדברי חז"ל (זבחים קטו:), ולכן ענו שרפי מעלה ואמרו, השיבנו ה' אליך ונשובה.

ועל דרך זה מבואר גם המדרש 'וידום אהרן, מאי הוה ליה למימר, וביום השמיני ימול בשר ערלתו', והכוונה שאהרן הכהן הי' יכול לטעון דכיון דעל ידי המילה אנו קרויין בנים, ולכן מועיל תשובה בישראל, אם כן מפני מה נענשו, אמנם אהרן ברוב תמומתו בה' לא אמר כלום.

ובזה אפשר לבאר הגמרא (שבת פח:) בשעה שעלה משה למרום לקבל התורה אמרו מלאכי השרת מה לילוד אשה בינינו, כי המלאכים הי' להם טענה שאין ישראל ראויים לקבל התורה, כיון שודאי עתיד האדם לחטוא, ומלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול. על כן צר קלסתר פניו של משה דומה לאברהם, ואמר להם לא זהו שאכלתם אצלו (שמות רבה כה, א), ואז באו המלאכים לאברהם לבקרו אחר שקיים מצות מילה, וכאמור דעל ידי המילה אנו קרויין בנים ומהני תשובה, ממילא נסתרה טענת המלאכים, כי אב שמחל על כבודו כבודו מחול.

ובזה יתבאר גם מה שנאמר באברהם בפ' לך (בראשית שם) **וירא ה' אל אברם וגו' ויפול על פניו**, ופירש רש"י, ממורא השכינה, שעד שלא מל לא היה בו כח לעמוד. ובפ' וירא אחר שנימול כתיב ביה (שם יח, א) **וירא אליו ה' וגו' והוא יושב**, ולא כתיב ביה ויפול על פניו, דכל זמן שלא מל היה בבושה מהקב"ה, שלא היה יכול לעשות תשובה, אבל אחר שמל והיה יכול לעשות תשובה, אז היה באנפין נהירין.

❖ ❖ ❖

פרשת קדושים

דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אלהם קדשים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם

ולכאורה צריך ביאור למה נקוט הלשון 'תהיו' שמשמע לשון הבטחה שתהיו קדושים, והוה ליה למימר 'קדושים יהיו' לשון ציוו שיצוה את ישראל שיהיו קדושים.

ויש לומר בהקדם דברי **החתם סופר** בפרשתן על הפסוק **איש אמו ואביו תיראו** (ויקרא יט, ג). מביא בשם **הרמב"ן** הטעם על מצוות כיבוד ואב ואם כיון שהם שותפים ביצירתו, ע"כ, ולפי זה הקשה החת"ס הלא נמנו וגמרו דטוב לו לאדם שלא נברא משנברא (עירובין יג:), וא"כ לפי"ז אין הדעת נותנת שיהא צריך לכבדם, וצ"ע.

ונראה ליישב על פי מה שפירש א"ז **המהר"ם שיק זצ"ל** בדברי רש"י בריש פרשתנו 'פרשה זו בהקהל נאמרה', שכיון שצוותה התורה 'קדושים תהיו' והכוונה שתהיו בפרישות, הי' אפשר למימר שצריך להיות בהתבודדות כל ימיו, אבל אין לומר כן דהא כתיב ואהבת לריעך כמוך, לזה בא הכתוב לומר, דבר אל 'כל' בני ישראל 'קדושים תהיו', פרשה זו בהקהל נאמרו, שיהא מעורב בין הבריות, ורק יתנהג בפרישות בקדושה כשהוא בהקהל. עכ"ד.

ויש לבאר דבריו על פי מה שידוע בשם **הגה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זצוק"ל** (הובא בישמח משה פ' שמות) לפרש המשנה (אבות פ"ב מ"ד) **אל תפרוש מן הציבור ואל תאמין בעצמך וכו'**, כי האדם צריך לעמוד על משמרתו להשגיח על עצמו שלא יחטא ח"ו, על דרך שנאמר (איוב טו, טו) **הן בקדושיו לא יאמין**, והתקנה לשמור עצמו מזה היא מה שאמרו שם (פ"ה מי"ח) **כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו**, שעל ידי זכות הרבים ישמר מן החטא. וזהו שאמר אל תפרוש מן הצבור, היינו שתשתדל בכל עת לטובת הכלל ולזכות את הרבים, כי ואל תאמין בעצמך, כי על עצמך לא תוכל להשען, כי הן בקדושיו לא יאמין. עכדה"ק. ובערוגת הבשם פי' בזה המשנה במסכת אבות (ב ו) אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך כי לכך נוצרת, פי' שלא תחזיק טובה 'לעצמך', אלא יתערב בין הבריות ויזכה את הרבים, ועי"ז יהי' מובטח לו שלא יבוא חטא לידו, 'כי לכך נוצרת', שמה שנמנו דטוב לו לאדם שלא נברא הוא משום חשש דהלאווין מרובין מהעשין, וקרוב להפסד יותר משכר, אבל עכשיו שמובטח שלא יחטא, אזי טוב לו שנברא.

ועל פי זה יבואר היטב מה שאמרו ז"ל והובא ברש"י, **פרשה זו בהקהל נאמרה**, כי כדי לזכות שיהיו בבחינת 'קדושים תהיו' ופרושים כל ימיהם, צריכין דוקא שיהיו בהקהל בין בני אדם, היינו שיזכה את הרבים, ועל ידי זה יזכה להבטחת חז"ל כי אין חטא בא על ידו.

ובזה יש ליישב קושיית החתם סופר, למה חייב התורה לכבד את האב והאם הלא טוב שלא נברא משנברא, ולפי דברינו מובן כי אם לא יתנהג בהתבודדות, רק יהי' מעורב בין הבריות ויזכה את הרבים, על ידי זה יהא מובטח שאין חטא בא על ידו, וממילא שפיר הוה טוב לו שנברא, ולכן 'איש אמו ואביו תיראו', ויכבד אביו ואמו שהיו שותפים בבריאתו.

ועל פי זה מובן שפיר לשון הכתוב **דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אלהם 'קדשים תהיו'**, וכוונת התורה לומר כי אם יתנהג בקדושה בין הבריות ובזה יזכה את הרבים, בבחינת 'כל עדת ישראל' כמו שאמרו ז"ל כי בהקהל נאמרה, ואז מובטח לו שלא יחטא והתורה מבטיח 'קדושים תהיו', כי המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו.

ברוב שבח והודאה להשי"ת שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה הננו לשגר בזה ברכת מזל טוב

לניני ונכדי היקר הבה"ח כמר **פנחס מנחם** הי"ו

ולאביו נכדי היקר מו"ה **אהרן לייב סטרולאוויטש** הי"ו

ולחותנו חתני היקר מו"ה **ישראל שיפף** הי"ו

לרגל הכנסתו לעול התורה והמצות בשב"ק הבעל"ט למז"ט בשעטומ"צ